

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/13/2015
Identifikačné číslo spisu: 1003898421
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1003898421.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členov senátu JUDr. Beáty Miničovej, JUDr. Juraja Semana, JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Jany Hullovej, v právnej veci žalobcu v 1/ rade: B.M.B Senec, IČO: 31 102 654, Šamorínska č. 16, Senec, žalobcu v 2/ rade: Doc. PhDr. W. Y., CSc. A. zast. advokátkou Mgr. S. Dobiášová, proti žalovanému v 1./ rade: E. F., E., zast. advokátom JUDr. J. Meszárosom, žalovanému v 2/ rade: Y. F., zast. advokátom JUDr. J. Meszárosom, žalovanému v 3/ rade: U. F., zast. advokátom JUDr. J. Meszárosom, a žalovanému vo 4/ rade : H. F., F., zast. advokátkou JUDr. D. Valentovou, o určenie neplatnosti zmlúv o preveze obchodných podielov, na dovolanie žalobkyne v 2/ rade proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 119/2010-420 zo dňa 19. apríla 2011, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok súdu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 119/2010-420 zo dňa 19. apríla 2011 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9 Cbs 128/2001-344 zo dňa 27. 05. 2010 rozhodol tak, že konanie voči žalovanému v 1/ rade zastavil, žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žalobcu v 2/ rade zaviazal na náhradu trov konania voči žalovaným v 2/, 3/ a 4/ rade tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O odvolaní žalobcu v 2/ rade ako odvolací súd rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 1 Obo 119/2010-420 zo dňa 19. apríla 2011 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Cbs 128/2003-344 zo dňa 27. 05. 2010 potvrdil a žalobkyňu v 2/ rade zaviazal na náhradu trov konania žalovaným v 2/ a v 3/ rade.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že podstatou odvolania žalobkyne v 2/ rade je, že konajúci súd pri rozhodovaní neaplikoval ňou predložené znenie spoločenskej zmluvy údajne schválenej valným zhromaždením (VZ) dňa 18. 11. 2002 a údajne zverejnené v Zbierke listín obchodného registra dňa 19. 12. 2002. Uviedol, že žalobkyňa v tomto smere žiaden dôkaz nepredložila. Konštatoval, že podľa

odvolacieho súdu podstatnou skutočnosťou je, že žalobkyňa v 2/ rade ako konateľka v žalobe zo dňa 23. 10. 2003 opiera tvrdenie o skutočnosť, že prokuristka spoločnosti nebola oprávnená podať návrh na zápis prevodu obchodného podielu do obchodného registra o dodatok č. 3, k spoločenskej zmluve, ktorého kópiu aj k žalobe priložila. Odvolací súd na základe zistených skutočností ustálil názor, že prvostupňový súd dôvodne vychádzal pri posudzovaní veci z ustanovení spoločenskej zmluvy v znení jej dodatku č. 3 a súčasne konštatoval, že napriek tomu, že predkupné právo na obchodné podiely dohodnuté nebolo, dali spoločníci A. F. a M. F. spoločníčke Doc. PhDr. N. Y. možnosť obchodné podiely odkúpiť za cenu, ktorú neakceptovala.

Námietku odvolateľky ohľadne náhrady trov konania označil za bezpredmetnú. Za bezpredmetnú označil aj námietku odvolateľky, že sa stala účastníčkou konania až v roku 2006, od ktorého termínu by mala byť až zaviazaná na náhradu trov konania. Ako nesporné zistil, že žalobu podala žalobkyňa v 2/ rade ako konateľka žalobcu a že úkony súdu, aj účastníkov konania do dátumu jej vstupu do konania boli potrebné. S poukazom na ustanovenie § 219 O. s. p. odvolací súd prvostupňový rozsudok potvrdil a úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania.

Proti tomuto rozhodnutiu, s vyznačenou právoplatnosťou 16. 06. 2011, podala dovolanie žalobkyňa v 2/ rade podaním doručeným súdu 10. 06. 2011 a navrhla obidva rozsudky zrušiť a vec vrátiť na nové rozhodnutie. Prípustnosť dovolania odvodila ustanovením § 237 písmeno f/ O. s. p.

Namieta, že obidva sudy postupovali v rozpore s zákonom a ústavou Slovenskej republiky garantovanými princípmi spravodlivého súdneho konania. Ako dôvody odňatia možnosti konať pred súdom uviedla, že odvolací súd a aj prvostupňový súd, nerozhodli na základe zisteného skutkového stavu a dospeli k zisteniu v rozpore so skutkovým stavom zisteného dokazovaním, keďže rozhodli na základe abstraktnej hypotézy, ktorá však v konaní preukázaná nebola. S odvolaním sa na ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. namietala, že z rozhodnutia nevyplýva, z ktorých dôkazov súd vychádzal a prečo nevykonal ďalšie dôkazy. V dovolaní sa zaoberala splnením hmotnoprávnych podmienok konania, v ktorých namietala, že odvolací súd sa v odôvodnení odvolávala na úplné znenie spoločenskej zmluvy č. l. 315, nad ktorým je písané vrátane z OR - neoverené podpisy a táto poznámka nasvedčuje, že toto znenie bolo podané na zápis do obchodného registra, a že ustanovenie článku XIV. bod 7 síce zakotvuje predkupné právo spoločníka, ale bol 6/ upravuje tiež možnosť spoločníka previesť svoj podiel na inú osobu. Za pochybenie označila fakt, že sám odvolací súd v odôvodnení uviedol, že na pokračujúcom valnom zhromaždení dňa 18. 11. 2002 bolo prijaté uznesenie, ktorým sa schválil návrh úplného znenia spoločenskej zmluvy a bolo uložené navrhovateľovi v 2/ rade doručiť dve vyhotovenia úplného znenia do obchodného registra a práve toto úplné znenie vypustilo ustanovenie o prevode obchodných podielov v spoločnosti B.N.B Senec na tretie osoby a bol upravený len prevod obchodných podielov medzi vtedajšími spoločníkmi, a to medzi žalobcom v 2. rade a žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade. Toto úplné znenie, zo dňa 18. 11. 2002, bolo žalobkyňou aj do spisu predložené vid' strana 7 odvolania. Za nesprávny právny názor obidvoch súdov označila, že úplné znenie spoločenskej zmluvy zo dňa 18. 11. 2002 nie je zapísané v časti, ďalšie právne skutočnosti, vo výpise z obchodného registra, že došlo na základe uvedeného dodatku č. 3 k zápisu zmeny obchodného mena spoločnosti B.M.B Senec, s. r. o., na nové obchodné meno B.M.B Senec, s. r. o. Uviedla, že na valnom zhromaždení spoločnosti B.M.B. Senec, s. r. o., zo dňa 18. 11. 2002, bolo platne prijaté uznesenie k bodu 1/, ktorým bolo schválené úplné znenie spoločenskej zmluvy zo dňa 18. 11. 2002, ktorým schválením neprijali spoločníci žiadnu zmenu údajov, zapísaných v obchodnom registri, a preto ani nemôže byť predmetné znenie zapísané v časti „ďalšie právne skutočnosti, na výpise z obchodného registra. Podľa žalobkyne odvolací súd sa v jeho rozhodnutí zaoberal nesprávnym úplným znením spoločenskej zmluvy, ktoré predložila žalovaná v 2/ rade a ktorého pravosť žalobca v 2/ rade v prvostupňovom konaní napadol a navrhol znalecké šetrenie, ktoré konajúci súd nevykonal a ani nezdôvodnil nevykonanie navrhnutého dôkazu. Opätovne namietla, že toto znenie je falošné. S poukazom na znenie spoločenskej zmluvy je podľa nej zrejmé, že spoločenská zmluva prijatá na valnom zhromaždení dňa 18. 11. 2002 nepripúšťala prevod obchodného podielu spoločníka na tretiu osobu, ktorá vôľa bola práve vôľou spoločníkov. S poukazom na znenie čl. XIV. Bodu 7/ úplného znenia spoločenskej zmluvy zo dňa 18. 11. 2002, majú spoločníci prednostné právo na prevzatie obchodného podielu iného spoločníka. Podľa žalobkyne 2/ rade oba sudy prijali svoje

závery v rozpore so zistenými skutočnosťami, že ako prvé uznesenie valného zhromaždenia zo dňa 18. 11. 2002 bolo prijaté vyššie uvedené úplné znenie spoločenskej zmluvy, to jest ešte pred udelením súhlasu VZ s prevodom obchodných podielov, ktoré bolo schválené ako druhé uznesenie, ktoré bolo v lehote doručené registrovému spisu, a preto obidva sudy sa chybné odvolávajú na spoločenskú zmluvu, v znení dodatku č. 3 zo dňa 08. 10. 1999, alebo nepodpísané znenie spoločenskej zmluvy predložené žalovaným v 2/ rade. Vzhľadom na to, že boli prevedené podiely na tretiu osobu, toto spoločenská zmluva nepripúšťala.

Podľa žalobkyne v 2/ rade napadnutý rozsudok je nepresvedčivý a rozporuplný. Čo sa týka odvolávky na rozsudok NS SR, sa zaoberá inými skutočnosťami a týka sa významom veci inej, posudzoval zápis zmeny v obchodnom registri, ale neposudzoval platnosť úplného znenia spoločenskej zmluvy zo dňa 18. 11. 2002, ktoré bolo založené v zbierke listín obchodného registra. Zastáva názor, že obidva sudy vyvodili nesprávny skutkový záver, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepresvedčivé, čím došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. S poukazom na ustanovenia § 122 ods. 1 O. s. p., § 127 O. s. p., § 213 ods. 1 O. s. p., rozhodnutie označila za nesprávne, nepresvedčivé, teda je v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. a namietala, prečo súd nevykonal ďalšie dôkazy. V bode B/ dovolania označeného „ako k splneniu hmotnoprávnej podmienky“ podrobne popísala skutkový a právny názor obidvoch súdov a konštatovanie, že úplné znenie spoločenskej zmluvy zo dňa 18. 11. 2002 nie je zapísané v časti „ďalšie právne skutočnosti“, kvalifikovala ako nesprávne. Podľa žalobkyne v 2/ rade schválenie úplného znenia spoločenskej zmluvy na VZ dňa

18. 11. 2008 uznesením k bodu č. 1 je konštitutívnym rozhodnutím, ktoré je voči všetkým žalovaným účinné zverejnením tohto úplného znenia spoločenskej zmluvy v zbierke listín obchodného registra, to jest od 19. 12. 2002. Žalobkyňa v 2/ rade opätovne tvrdila, že predložené znenie žalovanou v 2/ rade je falošné. Citovala ustanovenie § 115 ods. 2 Obchodného zákonníka v spojitosti s článkom XIV. spoločenskej zmluvy, ktorý nepripúšťa prevod obchodného podielu na tretiu osobu, ale je možný iba medzi spoločníkmi spoločnosti. S poukazom na znenie čl. XIV. bod 7/ úplného znenia spoločenskej zmluvy uviedla, že prednostné právo na prevod obchodného podielu majú spoloční spoločnosti. Záver prvostupňového rozhodnutia označila za vyvedený z nesprávneho zisteného skutkového stavu vzhľadom na to, že pred prevodom obchodných podielov bola schválená zmena spoločenskej zmluvy a zároveň za nesprávny záver ohľadne záujmu žalobcu v 2/ rade o odkúpenie obchodných podielov v spoločnosti. Oba napadnuté rozsudky sú podľa žalobkyne v 2/ rade v rozpore s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 108/2007, v ktorom je vyslovené, že je potrebné posúdiť platnosť zmlúv o prevode obchodných podielov podľa spoločenskej zmluvy a obchodného zákonníka v znení platnom v čase uzatvorenia právnych úkonov a zaoberať sa námietkami žalobcov vo veci samej.

Žalobkyňa v 2/ rade v dovolaní namietala aj výšku trov právneho zastúpenia, nakoľko odvolací súd mal priznať v odvolacom konaní náhradu trov odvolacieho konania, ale nemal duplicitne priznať náhradu trov konania právneho zastúpenia žalovanému v 2/ rade od podania žaloby, pričom za potrebné považovala uviesť, že žalobca v 2/ rade je účastníkom konania od roku 2005.

K dovolaniu žalobkyne v 2/ rade sa vyjadrili žalovaní v 2/ a v 3/ rade podaním doručeným na súd dňa 19. 07. 2011, v ktorom navrhli s poukazom na ustanovenie § 243b ods. 5 O. s. p. dovolanie odmietnuť, alternatívne podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietnuť, nakoľko napadnuté rozhodnutie dovolaním je vecne správne, zákonné a navyše väčšina uvádzaných dôvodov sa týka hmotnoprávnej povahy, ktoré nie sú v danej veci dovolania prípustné. Podľa žalovaných v 2/ a v 3/ rade žalobkyňa v 2/ rade nepreukázala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom do takej miery, že účastník konania mohol ovplyvniť výsledok konania, napríklad tým, že nemohol podať odvolanie voči rozsudku, ktorý bol riadne doručený. Dôvody, ktoré žalobkyňa v 2/ rade uvádzala, označili za špekulatívne vágne a za absolútne nedôvodné. Žalobkyňa v 2/ rade podľa žalovaných v 2/ a v 3/ rade žiadny konkrétny dôvod porušenia jej procesných práv zo strany prvostupňového, aj odvolacieho súdu, ktorým by bola znemožnená jej obrana pred súdom, nepreukázala a navyše podľa žalovaných v 2/, 3/ rade, 90% námietok žalobkyne v 2/ rade bola predmetom jej odvolania, ku ktorým sa obidvaja už vyjadrili a konajúce sudy zaoberali.

Žalovaní v 2/, 3/ rade si uplatnili náhradu trov dovolacieho konania tak, ako si ich vyčíslili v tomto

podaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 2 O. s. p.) prejednal dovolanie žalobkyne v 2/ rade (list v spise 428), predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 20. 05. 2015, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu sp. zn. 1 Obo 119/2010-420, zo dňa 19. 04. 2011, s vyznačenou právoplatnosťou 16. 06. 2011, v zmysle ustanovenia § 242 O. s. p. ako podané v zákonnej lehote (§ 240 O. s. p.), obsahujúce náležitosti dané ustanovením § 241 O. s. p. s tým, že ide o dovolanie proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu a žalobkyňa v 2/ rade prípustnosť dovolania kvalifikovala ustanovením § 237 písmeno f/ O. s. p. Za odňatie možnosti konať pred súdom označila, že odvolací súd nerozhodoval na základe zisteného skutkového stavu a obidva sudy dospeli k skutkovému stavu v rozpore so zisteným skutkovým stavom zisteným dokazovaním, a že súd rozhodol na základe abstraktnej hypotézy, ktorá však v konaní nebola preukázaná a ktorú si súd sám vytvoril bez akéhokoľvek relevantného základu, ktorý by súd zistil na základe vykonaného dokazovania.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 O. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v bodoch a/, b/, c/, d/, e/, f/, g/ citovaného ustanovenia.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa (§ 238 ods. 1 O. s. p.). V konkrétnom prípade prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 1 O. s. p. daná nie je.

Podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p., ktorým ustanovením dovolateľka jej dovolanie označila, vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania žalobkyne v 2/ rade proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obo 119/2010-420, zo dňa 19. apríla 2011 je, či napadnutým rozhodnutím bola účastníkovi konania (žalobkyni v 2/ rade) postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa v 2/ rade považuje rozhodnutie vydané v rozpore so zisteným skutkovým stavom, namietá nepresvedčivosť rozhodnutia nedostatočnú odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia sp. zn. 1 Obo 119/2010-420, zo dňa 19. apríla 2011 je zrejmé, že odvolací súd sa zaoberal námietkami žalobkyne v 2/ rade vyhodnotil ich a zdôvodnil, prečo ich považoval za nedôvodné. Tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd rozhodoval v rozpore s zisteným skutkovým stavom, Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 2 O. s. p.), označil za nepravdivé, nepreukázané, nakoľko zo žiadneho dôkazu nie je zjavné a zrejmé, že by napadnuté rozhodnutie dovoláním vychádzalo z iného skutkového stavu, aký bol prvostupňovým súdom a aj odvolacím súdom zistený. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že so všetkými námietkami v odvolaní žalobkyne sa vysporiadal a riadne odôvodnil.

Dovolateľka okrem vady odňatia možnosti konať pred súdom § 237 písmeno f/ O. s. p. iné vady nenamietala, preto sa odvolací súd zamerlal osobitne na vadu konania podľa § 237 písmeno f/ O. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné, ak sa účastníkovi konania postupom súdu možnosť konať pred súdom skutočne odňala.

Pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení nedefinuje. Pod odňatím možnosti konať pred súdom je preto potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký vadný postup v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých

procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písmeno f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva v zmysle § 18 O. s. p., majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Odňatie možnosti konať pred súdom O. s. p. výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie jeho právnym hodnotením veci, vysloveným v napadnutom rozhodnutí.

V danej veci, dovolateľka odňatie možnosti konať pred súdom namieta z dôvodu, že súdy rozhodli na základe hypotézy a nie a základe skutočného právneho stavu a nevychádzali z takého dôkazu, ktorý dovolateľka považuje v danom prípade pre zistenie skutočného skutkového stavu za právne relevantný a že ide o rozhodnutie nepresvedčivé a arbitrárne.

Dovolací súd po preskúmaní oboch vo veci vydaných rozhodnutí tak prvostupňového, ako aj odvolacieho, dospel k záveru, že obidve rozhodnutia spĺňajú kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle stanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., a preto ich je možné považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné. Odôvodnenie rozhodnutí zodpovedá základnej formálnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, napĺňajúce najmä kritériá určitosti, prehľadnosti a zrozumiteľnosti. Dovolací súd sa preto v danom prípade nestotožnil s tvrdením žalobkyne v 2/ rade, že rozhodnutia sú založené na hypotéze, bez riadneho zdôvodnenia a tvrdenie žalobkyne v 2/ rade v dovolaní označil za účelové. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení rozhodnutia, prečo rozhodol, ako je uvedené vo výroku jeho rozhodnutia, zaoberal taktiež.

Parametre zákonného odôvodnenia spĺňa aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý vysvetlil, pre ktorý sa s prvostupňovým rozhodnutím stotožnil a rozhodnutie odvolacieho súdu preto nie je možné považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu neodchýlil a ani od znenia príslušných ustanovení. Obe rozhodnutia tak spĺňajú kritériá pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. a tým aj požiadavku ich preskúmateľnosti ako súčasť práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že porušením základného práva zaručeného v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

Čo sa týka tvrdenia žalobkyne v 2/ rade, že rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písmeno c/ O. s. p.) dovolací súd zdôrazňuje, že nesprávne právne posúdenie veci je síce dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť, ako ide o dovolanie prípustné, samo osebe však prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v Občianskom súdnom poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani z hľadiska prípadnej vecnej nesprávnosti rozhodnutia. V prejednávanej veci by uvedený dovolací dôvod bolo možné úspešne uplatniť, len ak by prípustnosť dovolania vyplývala z ustanovenia § 238 O. s. p., čo v posudzovanom prípade nie je.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O. s. p.) skúmať, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, dovolací súd zistil, že jej nebolo doručené vyjadrenie žalovaných v 2/ a v 3/ rade zo dňa 02. 07. 2010 (list v spise 402) k jej odvolaniu proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa - rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Cbs/128/2003. Dovolateľka toto porušenie nenamietala, a Občiansky súdny poriadok túto povinnosť explicitne neukladá, ale základné právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým dôkazom.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne, v primeranej lehote prejednávaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo vzťahoch.

Zmyslom práva na súdnu ochranu súdom je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcemu povinnosť súdu vo veci konať. Ak osoba (fyzická, právnická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej umožní stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú, vid' nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 14/2001 z 23. 08. 2001, II. ÚS 132/02 z 13. 11. 2002).

Podľa § 1 O. s. p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov v občianskom súdnom konaní, ako aj výchova na zachovanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo účastníka konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov, čo vyjadrenie žalovaných v 2/ a v 3/ rade k odvolaniu žalobkyne v 2/ rade nesporne je, treba s poukazom na rozsudok ESĽP v prípade Trančíková považovať za súčasť práva na spravodlivý súdny proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka druhému účastníkovi konania vyvoláva stav nerovnosti účastníkov konania v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý súdny proces. Keďže vyjadrenie žalovaných v 2/ a 3/ rade nebolo žalobkyni v 2/ rade, ktorá odvolanie podala, doručené a vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania vyhlásením rozhodnutia, dovolateľka sa nemala možnosť s vyjadrením žalovaných v 2/ rade a v 3/ rade oboznámiť, treba s poukazom na judikatúru ELSP konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať jednoznačne za také, ktorým bol princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní dodržaný.

Dovolací súd poukazuje aj na to, že význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie k odvolaniu zaslané všetkým účastníkom konania, spočíva v prípade zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti, a preto za účelom zabezpečenia tejto požiadavky bolo povinnosťou odvolacieho súdu, aby vyjadrenie žalovaných v 2/ rade a v 3/ rade k odvolaniu žalobkyne v 2/ rade k jej odvolaniu, pred rozhodnutím o odvolaní, o ktorom rozhodoval dovolací súd (§ 214 ods. 2 O. s. p.) bez pojednávania, dať možnosť sa s obsahom tohto vyjadrenia oboznámiť, prípadne k nemu vyjadriť.

V rozsudku ELSP, v prípade Trančíková je vyslovený názor, že aj keď predmetné vyjadrenie neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, ani nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, sťažovateľke mala byť daná možnosť sa s ním oboznámiť.

Posudzujúc všetky vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, dospel k záveru, že došlo k porušeniu práva dovolateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, vid' nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ÚS 335/06, v dôsledku čoho bola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písmeno f/ O. s. p.).

Procesná vada podľa ustanovenia § 237 písmeno f/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 2 O. s. p.) preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.